

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

Oddíl E – učební osnovy
XIV.2.C

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

XIV.2.C – Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází z výtvarného oboru vzdělávací oblasti Umění a kultura (RVP G).

Jsou realizována především průřezová témata Multikulturní výchova (v I. ročníku) a částečně Mediální výchova (ve II. a III. ročníku) a Osobnostní a sociální výchova ve všech ročnících.

Studenti jsou seznamováni s dějinami umění od pravěku do současnosti, v praktické části navazují na dosavadní aktivity, techniky a dovednosti a tematicky vychází z probírané látky. Zároveň sledují, interpretují nebo realizují aktuální výtvarné směry.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	1	X
II. ročník	1	X
III. ročník	(2)	X
IV. ročník	(2)	X

Organizace výuky

Hodiny výtvarné výchovy probíhají v ateliéru vybaveném základními materiály, pomůckami a nástroji. I. a II. ročník se vždy půlí. V zadání se vymezuje téma práce, často i techniky a postupy a časová dotace, mnoho zadání přesahuje jednu vyučovací hodinu. Teoretické a naukové zásady jsou předneseny při zadání, další konzultace, korekce, návody, rady a doporučení probíhají individuálně. Většina prací je prezentována a hodnocena. Teorie dějin umění je přednášena nebo diskutována u „kulatého“ stolu formou připravených prezentací a ukázek. Ukázky jsou v tištěné, častěji v digitální podobě.

Povinná výtvarná výchova se vyučuje do I. ročníku; ve II. ročníku si studenti povinně vybírají mezi výukou Vv nebo Hv. Znalosti a dovednosti těchto předmětů a dramatické výchovy jsou shrnuty a předvedeny na estetickém kurzu, který je povinnou součástí výuky ve II. ročníku, v jehož rámci je splněna časová dotace povinné výuky předmětu výtvarná výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu výtvarná výchova mají několik paralelních směrů. Ve výuce se studenti seznámí s maximálním množstvím výtvarných oborů, témat, technik, postupů, stylů, teorií a způsobů vyjádření, mohou si je vyzkoušet a vybrat si. Každý student tak má možnost prožít úspěch. Zároveň se studenti seznámí

XIV.2.C – Výtvarná výchova

se základy dějin výtvarného umění a významnými díly architektury, sochařství a malířství. Nadále se formuje výtvarný názor a estetické cítění každého studenta.

Kompetence k učení

- podporujeme tvořivost a fantazii studentů, umožňujeme jim realizovat vlastní nápady
- formujeme estetické vnímání a názory studentů
- seznamujeme studenty s odbornou terminologií, používáme ji
- vedeme studenty k využití mnoha zdrojů informací – odborná literatura, periodika, internet, film, výstavy a instalace...
- využíváme poznatků z dějepisu, zeměpisu, literatury, hledáme souvislosti
- zapojujeme studenty do soutěží nebo veřejných prezentací

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme práci tak, aby studenti využili maximálně své poznatky, zkušenosti a zároveň kreativitu a fantazii
- necháváme studentům prostor pro sebehodnocení, vyjádření vlastních názorů a postojů
- vyžadujeme zodpovědnost za průběh práce i za výsledek
- zadáváme individuální témata, soutěže, projekty a maturitní práce

Kompetence komunikativní

- dbáme na dodržování pravidel komunikace s jednotlivcem, ve skupině i na veřejnosti
- motivujeme studenty ke „čtení“ výtvarného díla, k vysvětlení vlastních záměrů a postupů
- seznamujeme studenty se základy umělecké kritiky
- uplatňujeme neverbální komunikaci prostřednictvím výtvarného sdělení

Kompetence sociální a personální

- zaměřujeme se na vytváření dobrých mezilidských vztahů v hodinách i na akcích školy – kurzy, exkurze, výstavy...
- učíme studenty respektovat názor druhých
- rozvíjíme u studentů schopnost sebehodnocení i hodnocení práce a chování druhých

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme vztah studenta k výtvarnému umění ve všech podobách
- prosazujeme tradiční kulturní hodnoty a zároveň vnímáme a respektujeme moderní výtvarné umění
- přispíváme k tvorbě a kultivaci estetiky prostředí školy i jejího okolí
- účastníme se výstav, odborných exkurzí a soutěží, zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti výtvarného umění – módní přehlídky, výstavy ilustrací, architektonické soutěže aj.

Kompetence k podnikavosti

- vedeme studenty k rozpoznání vlastního potenciálu (talentu) a jeho využití v osobním i profesním životě

XIV.2.C – Výtvarná výchova

- prosazujeme proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítáme a podporujeme inovace
- motivujeme studenty k dokončení zahájených aktivit a k dosažení úspěchu

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

I. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění • pravěké umění • Egypt, Mezopotámie • krétsko-mykénská kultura • antika • románský sloh • gotika	○ <i>student se orientuje ve vývoji starověkého umění</i> ○ <i>pozná a vysvětlí způsoby zobrazení figury v jednotlivých kulturách</i> ○ <i>rozlíší obory výtvarného umění</i>	Využití znalostí učiva dějepisu Kulturně-historický kurz v Praze - v ŠVP zpracován samostatně Realizováno průřezové téma Multikulturní výchova
Člověk jako téma • člověk v odlišné kultuře • figura v dílech klasiků	○ <i>student zná dobře anatomii člověka</i> ○ <i>dovede zobrazit člověka v různých duševních stavech, polohách, situacích</i>	Využití znalostí učiva biologie a zeměpisu
Barva, teorie barev	○ <i>student rozliší barvy primární, sekundární a terciární, dovede je míchat a uplatnit dle svého záměru</i>	
Divadlo • scéna, kulisy, světlo • kostým, maska • loutka • hračka, didaktická pomůcka	○ <i>student zná divadelní výtvarné výrazové prostředky</i>	Samostatně navrhnu a zrealizují hračku či loutku jako trimestrální práci

II. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění • renesance • baroko • klasicismus, empír • romantismus, realismus	○ <i>student rozlišuje obory výtvarného umění</i> ○ <i>orientuje se v jednotlivých etapách vývoje evropské kultury</i> ○ <i>nachází souvislosti mezi probíranou tematikou a učivem dějepisu, literatury, filosofie, hudební výchovy</i> ○ <i>samostatně připraví a představi prezentaci zadaných témat</i>	Využití znalostí učiva dějepisu a literatury
Přírodní téma • země, vesmír • motivy z rostlinné a živočišné říše • studijní kresba	○ <i>student ovládá a kombinuje výtvarné techniky</i> ○ <i>užívá netradiční výtvarné techniky a kombinuje je</i> ○ <i>originálním způsobem zpracuje a prezentuje zadané téma</i>	Využití znalostí učiva biologie a zeměpisu
Výtvarné umění v našem životě • umělecké řemeslo • práce s materiály • užitá grafika • galerie, muzea, výstavnictví • památková péče	○ <i>student originálním způsobem zpracuje zadané téma</i> ○ <i>aplikuje získané dovednosti a znalosti ve vlastní tvorbě</i> ○ <i>vybere a použije nejvhodnější formu a techniku práce</i>	Realizováno PT Mediální výchova Estetický kurz - v ŠVP zpracován samostatně

XIV.2.C – Výtvarná výchova

III. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění • impresionismus • secese • výtvarné umění 20. století • aktuální výtvarná témata	○ <i>student rozliší obory výtvarného umění</i> ○ <i>orientuje se v jednotlivých etapách vývoje evropské kultury</i> ○ <i>nachází souvislosti mezi probíranou tematikou a učivem dějepisu, literatury, filosofie a hudební výchovy</i> ○ <i>samostatně připraví a představi prezentaci daných témat</i>	Využití znalostí učiva dějepisu, literatury, filosofie a hudební výchovy
Praktická cvičení, tvorba • studijní kresba a malba • techniky kresby a malby • perspektiva • aktuální a netradiční tematika • užité umění, grafika, písmo	○ <i>student rozliší technickou a volnou kresbu, aktivně ji používá</i> ○ <i>rozšiřuje své zkušenosti s výtvarnými technikami, umí je vhodně kombinovat</i> ○ <i>navrhuje, skicuje, rozvíjí svou kreativitu</i>	Využití znalostí učiva geometrie Návštěva OGL, aktuálních výstav a jiných výtvarných akcí

IV. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění • souhrnně probrané učivo • výtvarné umění 20. století a současné umění • nové výtvarné směry	○ <i>student se orientuje v etapách vývoje evropské kultury</i> ○ <i>zná souvislosti mezi výtvarným uměním a dějinami</i> ○ <i>Samostatně připraví a představi prezentaci na dané téma</i> ○ <i>aktivně vybírá, užívá a kombinuje výtvarné techniky</i>	Realizováno PT Mediální výchova Využití znalostí učiva dějepisu Návštěva galerie (např. Zwinger, NG Praha aj.)
Vlastní tvorba • studijní kresba podle modelu • aktuální výtvarná zadání, grafika • příprava výtvarné části maturitního plesu, případně tabla • příprava maturitní práce	○ <i>student prezentuje svou práci, dovede vysvětlit postup, techniku a vybrané výtvarné prostředky</i>	